

A vertical photograph of a snowy city street at night. The scene is filled with falling snow, creating a soft, white veil over the scene. In the background, there are blurred lights from buildings and cars, with prominent red and white bokeh effects. A traffic light is visible on the left side of the frame. The overall atmosphere is cold and festive.

nemesis

JO NESBØ

Nemesis

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Jo Nesbø

Nemesis – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

 ALBATROS MEDIA

fleet

Jo Nesbø
Nemesis

nemesis

JO NESBØ

Copyright © Jo Nesbø 2002

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation © Kateřina Krišťůvková 2011

ISBN tištěné verze 978-80-7662-156-5

ISBN e-knihy 978-80-7662-174-9 (1. zveřejnění, 2021) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7662-175-6 (1. zveřejnění, 2021) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7662-173-2 (1. zveřejnění, 2021) (ePDF)

ČÁST I.

Kapitola 1

Plán

Umřu. A nedává to smysl. Tohle nebylo v plánu, alespoň ne v mém plánu. I když – může být, že jsem k tomu směřoval celou dobu, aniž bych to věděl. Ale můj plán nebyl takový. Byl lepší. Můj plán dával smysl.

Zírám do ústí pistole a vím, že to přijde odsud. Posel. Vozka. Čas naposledy se zasmát. Pokud vidíš světlo v tunelu, může to být ohnivý jazyk. Čas naposledy uronit slzu. Mohli jsme ten život proměnit v něco příjemného, ty a já. Kdybychom se drželi plánu. Poslední myšlenka. Všichni se ptají, jaký smysl má život, ale nikdo se neptá, jaký smysl má smrt.

Kapitola 2

Kosmonaut

Při pohledu na starého muže vytanul Harrymu na myslí kosmonaut. Komické drobné krůčky, strnulé pohyby, černý mrtvý pohled a podrážky bot šourající se po parketách. Jako by se bál, že ztratí kontakt s pevnou půdou a odpluje pryč, do vesmíru.

Harry se podíval na hodiny na bílé stěně nad vstupními dveřmi. 15.16. Za okny spěchali lidé v pátečním shonu Bogstadskou ulicí. Nízké říjnové slunce se odrazilo v bočním zrcátku auta, které se prudce rozjelo.

Harry se soustředil na starce. Klobouk a elegantní šedý plášť, který by ovšem potřeboval vyčistit. Pod ním tvídové sako, kravata a oblýskané šedé kalhoty s puky ostrými jako břitva. Naleštěné boty se sešlapanými podpatky. Jeden z těch penzistů, kterých, jak se zdá, bydlí na Majorstue tolik. Nebyl to předpoklad. Harry věděl, že Augustu Schultzovi je 81 let, že býval obchodníkem s konfekcí a že bydlí na Majorstue celý svůj život, s výjimkou válečného období, kdy pobýval v jednom baráku v Osvětimi. A že za jeho ztuhlá kolena může pád z nadchodu přes Okružní ulici, po kterém chodí na pravidelné návštěvy k dceři. Dojem mechanické loutky umocňoval fakt, že stařec měl paže ohnuté v loktech v pravém úhlu a trčely mu vpřed. Na pravém

předloktí mu visela hnědá vycházková hůl, levá ruka svírala příkaz k úhradě, který už už předkládal mladému, nakrátko ostříhanému muži za přepážkou, jehož tvář Harry neviděl, ale o kterém věděl, že zírá na starce se směsí soucitu a podráždění.

Teď bylo 15.17 a August Schultz konečně došel na místo. Harry si povzdechl.

Za jednou přepážkou seděla Stine Gretteová a přepočítávala sedm set třicet korun před mladíkem v modrém kulichu, který jí právě podal formulář pro výběr hotovosti. Pokaždé, když položila bankovku na pult, se jí na levém prsteníčku zatřpytil diamant.

Harry to nemohl vidět, ale věděl, že napravo od chlapce, před přepážkou číslo tři, stojí žena s kočárkem a pohupuje jím, zřejmě naprosto bezděky, protože dítě spí. Žena čeká na to, až ji obslouží paní Brænneová, která právě hlasitě vysvětluje po telefonu nějakému muži, že nemůže zaplatit prostřednictvím inkasa, pokud o tom nesepsal s příjemcem smlouvu, a že v bance pracuje ona, a nikoli on, takže by snad mohli tuhle debatu ukončit, ne?

V témže okamžiku se otevřely dveře pobočky a dovnitř vběhli rychle dva muži, jeden vysoký a druhý malý, oba oblečení do stejných tmavých kombinéz. Stine Gretteová vzhlédla. Harry se podíval na své náramkové hodinky a začal počítat. Muži se řítily do rohu, kde seděla Stine. Vyšší z nich se pohyboval tak, jako by překračoval kaluže, zatímco menší se kolébal jako člověk, který si pořídil větší svaly, než na jaké má místo. Chlapec s modrým kulichem se pomalu otočil a zamířil ke dveřím; zaujatý přepočítáváním svých peněz si těch dvou ani nevšiml.

„Nazdárek,“ pozdravil vyšší muž Stinu, postoupil vpřed a s žuchnutím položil na přepážku kufr. Menší si upravil sluneční brýle se zrcadlovými skly, také postoupil vpřed a vedle položil stejný kufr. „Peníze!“ vypískl vysokým hlasem. „Otevřete dveře!“

Jako by někdo stiskl tlačítko Pauza: všechny pohyby v úřadovně zamrzly. Jediné, co prozrazovalo, že čas nestojí, byl provoz za oknem. A vteřinovka na Harryho hodinkách, která nyní ukazovala, že uplynulo deset vteřin. Stine stiskla tlačítko pod svým pultem. Elektronika zabzučela a menší muž kolenem odsunul nízké létací dveře až ke zdi.

„Kdo má klíč?“ zeptal se. „Honem, nemáme na to celý den!“

„Helge!“ zavolala Stine přes rameno.

„Co je?“ Hlas se ozval zpoza otevřených dveří vedoucích do jediné kanceláře v úřadovně.

„Helge, máme tu návštěvu!“

Objevil se muž s motýlkem a brýlemi na čtení.

„Pánové chtějí, abys otevřel bankomat, Helge.“

Helge Klementsens zíral prázdným pohledem na oba muže v kombinézách, kteří nyní stáli na druhé straně přepážky. Vyšší nervózně pokukoval po vstupních dveřích, zatímco menší upíral pohled na vedoucího pobočky.

„Aha, samozřejmě,“ škytl Klementsens, jako by si právě vzpomněl na zapomenutou schůzku, a propukl v burácivý hektický smích.

Harry nepohnul jediným svalem, jen očima hltal detaily pohybů a mimiky. Dvacet pět vteřin. Nadále se díval na hodiny nad dveřmi, ale v samém okraji zorného pole viděl, jak vedoucí pobočky odemyká zevnitř bankomat, vytahuje dvě podlouhlé kovové schránky s bankovkami a předává je těm dvěma mužům. Celé se to odehrávalo rychle a v tichosti. Padesát vteřin.

„Tyhle jsou pro vás, starouši!“ Menší muž vytáhl z kufru úplně stejné schránky a podal je Helgemu Klementsensovi. Vedoucí pobočky polkl, přikývl, vzal si je a vložil je do bankomatu.

„Hezkej víkend!“ zvolal menší muž, narovnal se a popadl kufr. Jeden a půl minuty.

„Ne tak rychle,“ namítl Helge.

Menší muž ztuhl.

Harry vtáhl tváře a snažil se soustředit.

„Stvrzenku...“ řekl Helge.

Oba muži se na malého šedovlastého vedoucího pobočky dlouze zadívali. Pak se menší z nich rozesmál. Hlasitý vysoký smích s řezavým hysterickým nádechem, takový, jakým se smějí lidi na speedu. „Snad si nemyslíte, že jsme měli v úmyslu zdrhnout bez podpisu? Dát vám jako dva milióny bez stvrzenky!“

„No,“ odvětil Helge Klementsén, „jeden z vás na to minulý týden málem zapomněl.“

„Teď jezdí s transportem peněz tolik nováčků,“ povzdechl si menší muž a Klementsén podepsal a rozdělil žluté a růžové kopie.

Harry počkal, až se za nimi dveře zase zavřou, a pak se znovu podíval na hodiny. Dvě minuty a deset vteřin.

Sklem ve dveřích viděl, jak bílé transportní auto s logem banky Nordea odjíždí.

Lidé v pobočce opět navázali hovor. Harry je spočítal, i když nemusel. Sedm. Tři za přepážkou a tři před ní, včetně mimina a chlapíka v montérkách, který právě vešel a postavil se ke stolu uprostřed úřadovny, aby na formulář pro vklad hotovosti vypsál číslo účtu, o němž Harry věděl, že patří cestovní kanceláři Saga – Cesty za sluncem.

„Na shledanou,“ rozloučil se August Schulz a začal se šourat směrem k východu.

Bylo přesně 15.21.10 a právě v tu chvíli to vlastně začalo.

Když se otevřely dveře, viděl Harry, jak Stine Gretteová pozvedla hlavu od papírů a zase ji sklopila. Pak ji zvedla znovu, tentokrát pomaleji. Harry přesunul pohled ke vstupním dveřím. Muž, který vstoupil, si už rozeplnul zip kombinézy a vytáhl zpod ní černou a olivově zelenou automatickou pušku AG3. Celý obličej s výjimkou očí mu zakrývala námořnický modrá kukla. Harry začal počítat znovu od nuly.

Kukla se začala jako u loutky Jima Hensona pohybovat v místech, kde měla být ústa: „This is a robbery. Nobody moves.“

Nemluvil hlasitě, avšak v malé, stísněné úřadovně se rozhostilo ticho jako po ráně z děla. Harry se podíval na Stinu. Přes vzdálené svištění automobilů uslyšel hladké zaklapnutí naolejovaných součástí zbraně, když muž natáhl závěr. Levé rameno Stině neznatelně kleslo.

Statečná holka, pomyslel si Harry. Nebo možná jenom k smrti vyděšená. Stále Aune, který jim přednášel na policejní akademii psychologii, jim vysvětloval, že když se lidé dostatečně bojí, přestávají přemýšlet a jednají podle toho, k čemu byli předprogramováni. Většina zaměstnanců bank stiskne tlačítko pro tichý alarm téměř v šoku, tvrdil Aune, a poukazoval na to, že při následném výslechu si mnozí nedokázali vzpomenout, jestli alarm spustili, nebo ne. Pracovali na autopilota. Stejně jako bankovní lupič sám sebe předprogramuje k tomu, že zastřelí všechny, kdo se ho pokusí zastavit, vysvětloval Aune. Čím víc se lupič bojí, tím méně pravděpodobné je, že ho něco přiměje změnit rozhodnutí. Harry se nepohnul, jen se pokoušel zachytit pohledem lupičovy oči. Modré.

Lupič sundal z ramene černou brašnu a hodil ji na podlahu mezi bankomat a muže v montérkách, který nadále tiskl hrot propisky k poslední klíčce číslice osm. Černě oděný lupič popošel šest kroků k nízkým dveřím přepážky, posadil se na jejich hranu, přehodil nohy na druhou stranu a postavil se přímo za Stinu, která tiše seděla a dívala se upřeně před sebe. Dobře, pomyslel si Harry. Zná instrukce, snaží se nevyprovokovat reakci tím, že by na lupiče zírala.

Muž namířil ústí zbraně na Stinin zátylek, předklonil se a něco jí pošeptal do ucha.

Zatím ještě nezpanikařila, ale Harry viděl, jak se jí hrudník zvedá a klesá, jako by útlé tělo nemělo pod bílou a náhle těsnou blůzou dost vzduchu. Patnáct vteřin.

Stine si odkašlala. Jednou. Podruhé. Pak se jí konečně podařilo vydat z hlasivek zvuk:

„Helge. Klíče od bankomatu.“ Hlas měla tlumený a chraplavý, zcela k nepoznání od hlasu, který pronesl téměř stejná slova tři minuty předtím.

Harry Helgeho Klementsena neviděl, ale věděl, že postřehl lupičova úvodní slova a že už stojí ve dveřích kanceláře.

„Rychle, nebo...“ Stinin hlas byl téměř neslyšitelný a v následujících pauzách se v místnosti ozývaly pouze podrážky bot Augusta Schultze sunoucí se po parketách jako dvě paličky tažené po kůži bubnu v neuvěřitelně pomalém shuffle.

„... mě zastřelí.“

Harry se podíval z okna. Pravděpodobně tam někde venku stálo auto se spuštěným motorem, ale odsud ho nemohl vidět. Jen auta a lidi, kteří se více či méně bezstarostně míhali kolem.

„Helge...“ vydechla Stine prosebně.

No tak, Helge, pomyslel si Harry. O stárnoucím vedoucím pobočky toho také dost věděl. Věděl, že má dva královské pudly, manželku a v lásce čerstvě zklamanou těhotnou dceru a ti všichni na něj doma čekají. Mají už sbaleno a jsou připraveni vyrazit na chatu do hor, jakmile Helge Klementsena přijde domů. Jenže právě teď Klementsenu připadalo, jako by se nacházel pod vodou v takovém tom snu, kde jsou všechny pohyby pomalé bez ohledu na to, jak moc se člověk snaží si pospíšit. Pak se objevil v Harryho zorném poli. Lupič natočil Stininu židli tak, aby stál za ní, ale otočený k Helgemu Klementsenu. Klementsena tam stál jako dítě, které chce krmit koně, ale bojí se – s vyhrbenými zády a rukou se svazkem klíčů nataženou co nejdál před sebe. Lupič něco pošeptal Stině do ucha a přitom namířil zbraň na Klementsena, který udělal dva nejisté kroky vzad.

Stine si odkašlala: „Říká, že máš otevřít bankomat a dát mu ty nové schránky s penězi do té černé brašny.“

Helge Klementsena zíral jako hypnotizovaný na pušku, která na něj mířila.

„Máš na to dvacet pět vteřin, pak bude střílet. Na mě. Ne na tebe.“

Klementsena ústa se otevřela a zavřela, jako by chtěl vedoucí něco říct.

„Teď, Helge,“ pronesla Stine. Otvírání dveří zabzučelo a Helge Klementsena se pomalu šinul do úřadovny.

Od začátku přepadení uplynulo třicet vteřin. August Schultz došel téměř ke vstupním dveřím. Vedoucí filiálky padl na kolena před bankomatem a zíral na svazek klíčů. Visely na něm čtyři klíče.

„Ještě dvacet vteřin,“ zazněl Stinin hlas.

Policejní stanice na Majorstue. Jedou sem. Osm bloků. Páteční špička.

Třesoucími se prsty vybral Helge Klementsena jeden klíč a zastrčil ho do otvoru v zámku. V polovině se klíč zarazil. Helge Klementsena přitlačil.

„Sedmnáct.“

„Ale...“ začal.

„Patnáct.“

Helge Klementsena klíč vytáhl a zkusil jiný. Ten do otvoru zajel, ale nešel otočit.

„Panebože...“

„Třináct. Je to ten s kouskem zelené izolepy, Helge.“

Helge Klementsena zíral na svazek klíčů, jako by ho nikdy předtím neviděl.

„Jedenáct.“

Třetí klíč šel do otvoru zasunout. A otočit. Helge Klementsena otevřel dvířka bankomatu a obrátil se ke Stině a k lupičovi.

„Musím odemknout ještě jeden zámek, abych mohl vyzdat schrán...“

„Devět!“ vykřikla Stine.

Helgemu Klementsena unikl vzlyk, přitom tiskl prsty

na zoubky klíčů, jako by přestal vidět a zoubky byly Braillovo písmo, které mu poví, jaký klíč je ten správný.

„Sedm.“

Harry soustředěně naslouchal. Zatím žádné policejní sirény. August Schultz vzal za kliku vstupních dveří.

Kov zachrastil, když svazek klíčů dopadl na parkety.

„Pět,“ šeptla Stine.

Dveře se otevřely a do úřadovny pronikl ruch ulice. Harrymu se zdálo, že v dálce slyší dobře známý kvílivý zvuk, který klesal. A opět stoupal. Policejní sirény. Pak se dveře zavřely.

„Dvě. Helge!“

Harry zavřel oči a počítal do dvou.

„Už!“ To vykřikl Helge Klementsens. Povedlo se mu odeknout druhý zámek a nyní se zvedl z podlahy a na bobku vytahoval schránky, které se očividně zasekly. „Jen mě nechte vytáhnout ty peníze! Já...“

V témže okamžiku ho přerušil pronikavý výkřik. Harry se podíval na druhý konec úřadovny, kde klientka s kočárkem vyděšeně zírala na lupiče, který stál nehybně a mířil zbraní na Stinin zátylek. Žena dvakrát mrkla a němě pokývla směrem ke kočárku, zatímco dětský křik se propracovával k větším výškám.

Helge Klementsens málem padl na záda, když uvolnil první schránku z kolejniček. Přitáhl si černou brašnu. Za šest vteřin byly schránky v brašně. Na příkaz Klementsens brašnu zapnul a postavil se k přepážce. Vše zprostředkoval Stinin hlas, který teď zněl překvapivě pevně a klidně.

Minuta a tři vteřiny. Přepadení bylo u konce. Peníze leží v brašně na podlaze. Za několik vteřin dorazí první policejní auto. Za čtyři minuty uzavrou ostatní policejní vozy nejbližší únikové cesty v okolí místa činu. Všechny buňky v lupičově těle musí křičet, že je ksakru na čase odsud vypadnout. A v tom okamžiku se stalo něco, co Harry nechápal. Prostě to nedávalo smysl. Lupič místo aby utekl, otočil

Stininu židli tak, aby Stine seděla tváří k němu. Předklonil se a něco jí pošeptal. Harry zamžoural. Měl by si dojít k očnímu. Ale viděl to, co viděl. Stine zírala na lupiče bez obličejce, zatímco její vlastní tvář se pomalu proměňovala v závislosti na tom, jak jí docházela slova, která jí lupič pošeptal. Úzké pěstěné obočí vytvářející nad očima dvě „s“ jako by jí teď přerůstalo přes hlavu, horní ret se jí otočil vzhůru a koutky úst se stáhly do groteskní grimasy. Dítě přestalo plakat stejně náhle, jako začalo. Harry se nadechl. Protože věděl. Byl to statický obraz, mistrovský snímek. Dva lidé zachycení v okamžiku, kdy první právě sdělil druhému rozsudek smrti, maskovaný obličej na vzdálenost dvou dlaní od obličejce nezakrytého. Kat a jeho oběť. Ústí pušky mířilo na hrdelní jamku a malé zlaté srdíčko visící na tenkém řetízku. Harry neviděl, ale přesto cítil Stinin pulz tepající pod tenkou kůží.

Tlumený kvílivý zvuk. Harry špicuje uši. Nejsou to však policejní sirény, jen telefon zvonící v sousední místnosti.

Lupič se otočí a dívá se do bezpečnostní kamery na stropě za přepážkou. Zdvihá jednu ruku a roztahuje všech pět prstů v černé rukavici, pak je sevře do pěsti a zvedne ukazováček. Šest prstů. Šest vteřin přes limit. Otočí se opět ke Stině, uchopí zbraň oběma rukama, přidrží ji ve výši boků a zdvihne ústí tak, aby jí mířilo na hlavu, trochu se rozkročí, aby zachytil zpětný ráz. Telefon vyzvání. Minuta a dvanáct vteřin. Když Stine pozdvihne ruku, jako by chtěla někomu zamávat na rozloučenou, diamantový prsten se jí zatřpytí.

Je přesně 15.22.22, když lupič zmáčkne spoušť. Výstřel je krátký a tlumený. Stinina židle poodjede vzad a hlava se ženě roztančí na krku jako rozbité panence. Pak se židle převrhne. Je slyšet zadunění, když Stinina hlava trefí hranu psacího stolu. A Harry ji už nevidí. Už nevidí ani reklamu na nové penzijní spoření banky Nordea, která je přilepená na vnější straně skla nad přepážkou, neboť najednou má červené pozadí. Slyší jen telefon, jak vyzvání, vztekle a naléhavě. Lupič se přehoupne přes přepážku, doběhne k braš-

ně na podlaze uprostřed úřadovny. Harry se musí rozhodnout. Lupič uchopí pytel. Harry se rozhoduje. S trhnutím vyskakuje ze židle. Šest dlouhých kroků. Už je tam. A zvedá telefonní sluchátko.

„Poslouchám.“

V následující pauze slyší z televize v místnosti zvuk policejních sirén, od sousedů odvedle pákistánskou hatmatilku a na schodišti těžké kroky, které znějí jako kroky paní Madsenové. Na druhém konci se ozývá měkký smích. Je to smích z dávné minulosti. Dávné ne v čase, ale stejně vzdálené. Jako sedmdesát procent Harryho minulosti, která se mu v nepravidelných intervalech vrací jako vágní fámy nebo úplné výmysly. Jenže tohle je příběh, který může potvrdit.

„Ty ještě vážně používáš pevnou linku, Harry?“

„Anno?“

„No ne, tos mě překvapil.“

Harry cítil, jak se mu v břiše rozlévá teplo, skoro jako whisky. Skoro. V zrcadle viděl fotografii, kterou připevnil na protější stěnu. Je na ní on sám a Ses kdysi na prázdninách ve Hvitsenu, když byli malí. Smějí se tak, jak se smějí děti, které ještě věří, že se jim nemůže stát nic zlého.

„Copak děláš takhle v neděli večer, Harry?“

„No.“ Harry slyšel, jak jeho hlas automaticky napodobuje její. Trochu moc hluboký a trochu moc táhlý. Jenže tohle nechce. Ne teď. Odkášlal si a našel poněkud neutrálnější polohu: „To, co většina lidí.“

„A to je?“

„Dívám se na video.“

Kapitola 3

House of Pain

„Koukals na to video?“

Rozbitá kancelářská židle vyjekla na protest, když se strážmistr Halvorsen opřel do židle a podíval se na svého o devět let staršího kolegu, vrchního komisaře Harryho Holea, s výrazem nedůvěry, který se mu zračil v mladé, nevinné tváři.

„No jasně,“ odpověděl Harry a ukazovákem a palcem si přejel tenkou naběhlou kůží pod zarudlýma očima.

„Celý víkend?“

„Od soboty dopoledne do neděle večer.“

„Tak to sis aspoň páteční večer trochu užil,“ řekl Halvorsen.

„Jo.“ Harry vytáhl z kapsy kabátu modré desky a položil je na psací stůl stojící těsně vedle Halvorsenova stolu. „Četl jsem si záznamy z výslechů.“

Z druhé kapsy vytáhl Harry šedý sáček s kávou French Colonial. Sdílel s Halvorsenem společnou kancelář skoro úplně vzadu v chodbě v červené zóně v šestém patře policejního ředitelství ve čtvrti Grønland a před dvěma měsíci přikročili k nákupu kávovaru na espresso značky Rancilio Silvio, který získal čestné místo na archivní skříni, pod zarámovanou fotografií dívky sedící s nohama na psacím stole.

Její pihovatý obličej vypadal, jako by se pokoušel o vážnou grimasu, ale přemohl ho smích. Pozadí tvořily tytéž stěny kanceláře, na kterých snímek visel.

„Věděl jsi, že tři ze čtyř policistů nedokážou vyslabikovat správně slovo ‚neinteresantní‘?“ zeptal se Harry a pověsil si kabát na věšák. „Buď ho píšou bez ‚i‘ mezi ‚e‘ a ‚n‘, nebo...“

„Interesantní.“

„Cos dělal o víkendu ty?“

„V pátek jsem seděl v autě před rezidencí amerického vel-vyslance kvůli anonymní bombové výhrůžce, kterou ohlásil telefonem nějaký pitomec. Falešný poplach, samozřejmě, jenže Amíci jsou teď tak zpovykání, že jsme tam museli prosedět celý večer. V sobotu jsem se zase pokoušel najít ženu svého života. V neděli jsem došel k závěru, že taková neexistuje. Co říkají výslechy o lupiči?“ Halvorsen nadávkoval kávu do filtru s dvojitým dnem.

„Takže...“ začal Harry a svlékl si svetr. Pod ním měl antracitově šedé tričko, které bývalo kdysi černé a z něhož se již téměř sloupala písmena Violent Femmes. Se zasténáním klesl do kancelářské židle. „Nepřihlásil se nikdo, kdo by viděl hledaného v blízkosti banky před přepadením. Někjaký chla-pík vyšel z obchodu 7-Eleven na protější straně Bogstadské ulice a viděl lupiče, jak běží nahoru po Průmyslové. Všiml si ho, protože měl kuklu. Bezpečnostní kamera na vnější fa-sádě banky je zachytila v okamžiku, kdy lupič míjí svědka před železným kontejnerem stojícím před 7-Eleven. Jediná zajímavá věc, kterou nám mohl říct a která není na videu vidět, je to, že lupič o kus dál na Průmyslové přešel dvakrát z pravého chodníku na levý.“

„Chlap, co se nedokáže rozhodnout, po kterém chodníku půjde. Z mého pohledu naprosto neinteresantní.“ Halvor-sen umístil filtr s dvojitým dnem do páky. „Tedy s ‚i‘ a s ‚n‘ po ‚a‘.“

„Halvorsene, ty toho o bankovních loupežích fakt moc nevíš.“

„A proč bych taky měl? Máme chytat vrahy, zloděje mají na starosti Hedmarčáci.“

„Hedmarčáci?“

„Nevšiml sis toho, když se projdeš po oddělení loupežných přepadení? Všude ty jejich místní výrazy a hedmarské svetry. Jaké máme teda vodítko?“

„Vodítko je Viktor.“

„Psovod?“

„Bývá na místě činu většinou jako první, a to zkušený bankovní lupič ví. Dobrý pes dokáže sledovat lupiče, který jde městem pěšky, ale když přejde ulici a kolem místa, kudy přešel, projíždějí auta, ztratí čokl stopu.“

„No a?“ Halvorsen utlačil kávu válečkem a nakonec povrch koulením válečku vyhladil – tvrdil, že právě tohle odlišuje profíky od amatérů.

„To posiluje podezření, že máme co do činění se zkušeným bankovním lupičem. A už jenom díky tomuhle faktu se můžeme zaměřit na výrazně nižší počet osob, než bychom jinak museli. Šéf oddělení loupežných přepadení mi říkal...“

„Ivarsson? Myslel jsem, že se spolu zrovna moc nekamarádíte.“

„Taky že ne, mluvil k vyšetřovacímu týmu, do kterého patří i já. A řekl, že okruh lupičů v Oslu čítá míň než sto osob. Padesát z nich jsou takoví pitomci, fetáci nebo mimoni, že je chytíme skoro pokaždé. Polovina z nich sedí, takže ty nemusíme brát v úvahu. Čtyřicet z nich jsou slušní řemeslníci, co dokážou zmizet, když jim někdo pomůže s logistikou. A pak tu máme těch deset profíků, to jsou ti, co přepadávají transporty peněz a centrály pro zpracování hotovosti, a u těch musíme mít trochu štěstí, pokud je máme dostat. U těchhle deseti se snažíme, abychom v každém okamžiku věděli, kde se pohybují. Dneska prověříme jejich alibi.“ Harry vrhl pohled na kávovar, který na archivní skříni odfrkával. „A pak jsem mluvil v sobotu s Weberem z oddělení kriminalisticko-technické expertizy.“

„Myslel jsem, že Weber šel tenhle měsíc do důchodu.“

„Někdo to špatně vypočítal, půjde až v létě.“

Halvorsen se zasmál. „To je teda nejspíš ještě kyselejší než obvykle, ne?“

„To je, ale ne kvůli tomuhle,“ odpověděl Harry. „On a jeho lidi našli úplně kulový.“

„Nic?“

„Žádné otisky. Ani jediný vlásek. Dokonce ani vlákno z oblečení. A otisky bot samozřejmě ukazují, že lupič použil úplně nové boty.“

„Aby u nich nemohli porovnat opotřebením vzorku s opotřebením jeho jiných bot?“

„Sprá-vně,“ pronesl Harry s důrazem na „á“.

„A zbraň použitá při přepadení?“ zeptal se Halvorsen a přitom se snažil dobalancovat jeden ze šálků s kávou k Harryho stolu. Když vzhlédl, všiml si, že Harry má levé obočí zdvižené až pod světlého ježka. „Promiň. Vražedná zbraň.“

„Díky. Nenašla se.“

Halvorsen se posadil na svou stranu stolu a usrkával ze šálku. „Takže krátce řečeno nějaký chlap vešel za bílého dne do banky plné lidí, sebral dva miliony korun, zavraždil jednu ženu, pak odsud vypochoďoval a vydal se nahoru ulicí ne až tak plnou lidí, ale zato plnou aut, ulicí v centru hlavního města Norska, několik stovek metrů od policejní stanice... A my, z daní placené a královské policejní orgány, nemáme nic?“

Harry pomalu přikývl. „Skoro. Máme video.“

„Které si ty teď dokážeš v duchu promítnout vteřinu po vteřině, jak tě tak znám.“

„No, myslím tak po každé desetině vteřiny.“

„A svědecké výpovědi bys dokázal z valné většiny ocitovat nazpaměť?“

„Jen tu od Augusta Schultze. Vyprávěl mi spoustu zajímavostí z války. Vyjmenoval mi konkurenty v konfekční branži,

kteří byli takzvaně dobrými Nory a kteří přispěli k tomu, že byl jeho rodině za války zkonfiskován majetek.“

Zbytek kávy dopili mlčky. Na okno ťukal déšť.

„Tobě se takový život líbí, vid’?“ pronesl Halvorsen najednou. „Sedět celý víkend sám doma a nahánět duchy.“

Harry se usmál, ale neodpověděl.

„Myslel jsem, že jsi s tím staromládeneckým životem skoncoval, když máš teď rodinné povinnosti.“

Harry se na svého mladšího kolegu varovně zahleděl. „Nevím, jestli bych to viděl zrovna takhle,“ odpověděl pomalu. „Ještě spolu ani nebydlíme.“

„Ne, ale Ráchel má malého syna, a pak je všechno přece jen trochu jiné, ne?“

„Olega,“ odpověděl Harry a sunul se k archivní skříni. „Odjeli v pátek do Moskvy.“

„Aha?“

„Soudní proces. Otec žádá dítě do své péče.“

„Jo, jasně. Co je to vlastně za chlápka?“

„No...,“ Harry narovnal fotografii nad kávovarem, která visela nakřivo. „Je to profesor, Ráchel ho potkala a vdala se za něj, když tam pracovala. Je ze staré, hrozně bohaté rodiny, o které Ráchel tvrdí, že má spoustu politického vlivu.“

„Tak to asi znají i nějaké soudce, ne?“

„Určitě, ale my doufáme, že to dopadne dobře. Otec je úplnej magor a všichni to vědí. Chytřej alkoholik, co špatně ovládá svoje impulzy, znáš ty týpky.“

„Myslím, že jo.“

Harry prudce vzhlédl, právě včas, aby si všiml, jak Halvorsenovi mizí z tváře úsměv.

Na policejním ředitelství bylo všeobecně známo, že Harry má problémy s alkoholem. Teď už není alkoholismus sám o sobě u veřejně činné osoby důvodem k výpovědi, ale opilost na pracovišti ano. Naposledy, když začal Harry zase chlastat, vyslovovali se ti v horních patrech, že by měl ze sboru odejít, ale šéf oddělení vražd Bjarne Møller jako

obvykle přidržel nad Harrym ochrannou ruku a argumentoval specifickými okolnostmi. Těmi okolnostmi bylo to, že dívka na fotografii nad kávovarem – Ellen Gjeltenová, Harryho parťačka a blízká kamarádka – byla ubita baseballovou pálkou na pěšině u řeky Aker. Harry se zase sebral, ale ta rána ho pořád bolela. Zvláště proto, že případ nebyl podle jeho názoru dosud objasněn. Když Harry a Halvorsen našli technické důkazy proti neonacistovi Sverremu Olsenovi, naběhl vrchní komisař Tom Waaler k Olsenovi domů, aby ho zatkl. Olsen ovšem na Waalera vypálil a Waaler Olsena v sebeobraně zastřelil. Poslední fakt vyplývá z Waalerovy zprávy a ani ohledání místa činu nebo šetření policejní inspekce nenaznačovaly nic jiného. Na druhé straně nebylo nikdy zjištěno, jaký motiv Olsen k vraždě měl, s výjimkou toho, že indicie poukazovaly na to, že byl zapleten do ilegálního obchodu, který Oslo zaplavil v posledních letech ručními zbraněmi, a že to Ellen odhalila. Jenže Olsen byl obyčejný pěšák, těm, kdo skutečně stáli za Elleninou likvidací, policie na stopu zatím nepřišla.

Právě proto, aby mohl pracovat na Ellenině případu, požádal Harry po krátkém hostování u tajné služby v nejhorořejším patře o návrat na oddělení vražd. Nahoře se ho rádi zbavili. A Møller byl zase rád, že ho má zpátky v šestce.

„Zaskočím s tím za Ivarssonem na oddělení loupežných přepadení,“ zabručel Harry a zamával videokazetou. „Chce se na to mrknout společně s novým zázračným dítětem, které tam teď má.“

„Aha? Kdo je to?“

„Nějaká holka, co dodělala v létě policejní akademii a údajně vyřešila tři loupežná přepadení jen zkoumáním videozáznamů.“

„Teda! Je pěkná?“

Harry si povzdechl. „Vy mladí jste tak nudně předvídatelní. Doufám, že je šikovná, zbytek mě nezajímá.“

„Jsi si jistý, že je to holka?“

„Pan a paní Lønnovi samozřejmě mohli pro svoje potěšení pojmenovat svého syna Beáta.“

„Řekl bych, že je hezká.“

„Doufám, že ne,“ odpověděl Harry a ze starého zvyku se sklonil, když jeho sto devadesát pět centimetrů procházelo dveřmi.

„Cože?“

Z chodby zazněla odpověď: „Zdatní policisté bývají oškliví.“

Na první pohled nenaznačoval vzhled Beáty Lønnové příklon ani jedním směrem. Nebyla ošklivá, někdo by dokonce řekl, že vypadá jako panenka, ale důvodem by nejspíš bylo to, že na ní bylo všechno tak malé: obličej, nos, uši, tělo. A především byla bledá. Plet i vlasy měla tak bezbarvé, až to Harrymu připomnělo mrtvolu ženy, kterou společně s Ellen vylovili z Bunnefjordu. Ale na rozdíl od vzpomínky na tu mrtvolu měl Harry dojem, že jakmile se jen na chvíli podívá jinam, zapomene, jak Beáta Lønnová vypadá. Proti čemuž by asi Beáta nic nenamítala, protože když zamumlala svoje jméno, dovolila sice Harrymu, aby jí stiskl malou vlhkou ruku, ale pak ji zase rychle stáhla.

„Harry Hole je taková naše legenda, víte,“ řekl šéf oddělení loupežných přepadení Rune Ivarsson, který k nim byl obrácený zády a zápolil se svazkem klíčů. Nahoře na šedých železných dveřích před nimi stálo gotickým písmem: House of Pain. A pod tím: Místnost pro skupinovou práci č. 508. „Je to tak, Hole?“

Harry neodpověděl. Nebylo pochyb o tom, jaký druh legendy má Ivarsson na mysli, nikdy se nesnažil nijak zvlášť skrývat, že Harry Hole je pro celý úřad ostudou a dávno měl být vyhozen.

Ivarssonovi se nakonec podařilo odemknout a všichni vešli. House of Pain byla zvláštní místnost, kterou oddělení loupežných přepadení využívalo ke studování, k editování

a ke kopírování videonahrávek. Neměla okna, uprostřed stál velký stůl a byla tu tři pracovní místa. Na stěnách byla zavěšena polička s videopáskami, tučt připíchnutých hlášení s fotografiemi hledaných lupičů, mapa Osla a různé trofeje z úspěšných honů na gangstery. Na krátké stěně viselo velké plátno a vedle dveří dva ustřižené rukávy svetru s otvory pro oči a ústa. Jinak se zařízení místnosti skládalo z šedých počítačů, černých televizních monitorů, VHS a DVD přehrávačů a množství jiných přístrojů, o nichž Harry netušil, co umějí.

„Tak co zjistilo oddělení vražd z videa?“ zeptal se Ivarsson a plácl sebou na jednu ze židlí. „A“ ve slově „vražd“ přitom vyslovil tak široce, až znělo jako „e“.

„Něco málo,“ odpověděl Harry a popošel k polici s videokazetami.

„Něco málo?“

„Nic moc.“

„Škoda že jste opomněli přijít na přednášku, kterou jsem měl v září v kantýně. Byla tam všechna oddělení, s výjimkou vašeho, pokud si dobře vzpomínám.“

Ivarsson byl vysoký, měl dlouhé končetiny a přes pár modrých očí se mu vlnila blondatá ofina. Jeho obličej měl ty maskulinní rysy, které mívají modelové německých značek jako Boss, a po mnoha letních odpolednech strávených na tenisovém kurtu a možná nějaké té hodince v soláriu ve studiu zdraví byl ještě pořád opálený. Runeho Ivarssona by zkrátka mnozí označili za pěkného muže a z tohoto úhlu pohledu podkopával Harryho teorii o souvislosti mezi vzhledem a zdatností při policejní práci. Nedostatek talentu pro práci vyšetřovatele totiž Rune Ivarsson doháněl čichem pro politiku a uzavírání aliancí v rámci hierarchie vládnoucí na policejním ředitelství. Navíc disponoval přirozenou sebejistotou, kterou si mnozí chybně vykládali jako vůdčí schopnosti. Tato sebejistota byla v Ivarssonově případě jedinou příčinou toho, že byl obdařen absolutní slepotou

vůči vlastním omezením, díky čemuž nevyhnutelně postupoval stále výše, a jednoho dne se tak stane – přímo nebo nepřímo – Harryho nadřízeným. V zásadě viděl Harry málo důvodů ke stížnostem na to, že průměrnost je vykopávána směrem vzhůru a pryč od vyšetřování, jenže u lidí jako Ivarsson existovalo riziko, že je může snadno napadnout, že by měli zasahovat do práce těch, kteří vyšetřování rozumějí, a řídit ji.

„Přišli jsme o něco?“ zeptal se Harry a přejel prstem po malých, rukou psaných štítcích na hřbetech kazet.

„Nejspíš ne,“ odpověděl Ivarsson. „Pokud se tedy nezajímáte o drobné nepodstatnosti, které vedou k vyřešení kriminálních případů.“

Harry dokázal odolat pokušení mu říct, že nepřišel proto, že mu dřívější posluchači prozradili, že to je samochvalná přednáška, jejímž jediným účelem je sdělit světu, že poté, co on, Ivarsson, převzal vedení na oddělení loupežných přepadení, vzrostla objasněnost bankovních loupeží z pětatřiceti asi na padesát procent. Aniž by přitom zmínil, že převzetí vedoucí funkce proběhlo současně se zdvojnásobením osazenstva na oddělení, s generálním rozšířením pravomocí, co se týkalo vyšetřovacích metod, a s tím, že se oddělení zároveň zbavilo svého nejhoršího kriminalisty – Runeho Ivarssona.

„Považuji se za člověka, který se celkem zajímá,“ odvětil Harry. „Takže mi řekněte, jak jste vyřešili tohle.“ Vytáhl kazetu a ze štítku nahlas přečetl: „20. 11. 1994 Spořitelna NOR, Manglerud.“

Ivarsson se zasmál. „Rád. Chytli jsme je postaru. U skládky odpadků v Alnabru přesedli do jiného únikového auta a to předchozí, které tam odstavili, zapálili. Jenže ono neshořelo úplně. Našli jsme uvnitř rukavice jednoho z lupičů se stopou DNA. Porovnali jsme ji s DNA známých firem, které vytipovali naši tajní agenti po zhlédnutí videa jako možné pachatele, a jedna z nich byla shodná. Ten idiot do-

stal čtyři roky, protože vypálil do stropu. Chcete vědět ještě něco, Harry?”

„Hm.“ Harry si pohrával s kazetou. „Jaká stopa DNA to byla?”

„Vždyť už jsem to řekl: shodná.“ Ivarssonovi zaškubalo v koutku levého oka.

„Jasně, ale jaká? Odumřelá kůže? Nehet? Krev?”

„Je to důležité?“ Ivarssonův hlas zněl najednou ostře a netrpělivě.

Harry si pomyslel, že měl držet pusy. Že by měl přestat s těmi donkichotskými akcemi. Lidé jako Ivarsson se stejně nikdy nepoučí.

„Třeba není,“ uslyšel se Harry. „Pokud se tedy nezajímáte o drobné nepodstatnosti, které vedou k vyřešení kriminálních případů.“

Ivarsson nehnutě zíral na Harryho. Ve zvukově izolované speciální místnosti se zdálo, jako by tu ticho fyzicky tlačilo na uši. Ivarsson otevřel ústa a chystal se něco říct.

„Chlup z kloubu na prstu.“

Oba muži v místnosti se otočili k Beátě Lønnové. Harry skoro zapomněl, že tam je. Beáta se podívala z jednoho na druhého a zopakovala téměř šeptem:

„Chlup z kloubu na prstu. Takové ty chloupky na horní straně prstu... Neříká se tomu...”

Ivarsson si odkašlal: „Nejspíš je pravda, že to byl chlup. Ale asi – a nemusíme se v tom rýpat – to byl chlup ze hřbetu ruky. Vidíte, Beáto?” Nečekal na odpověď a poklepal lehce ukazováčkem na sklo svých masivních náramkových hodinek. „Já už musím běžet. Příjemnou zábavu s videem.“

Jakmile za Ivarssonem zapadly dveře, vzala Beáta Harrymu z ruky kazetu a v dalším okamžiku už ji se zabzučením vcucl VHS přehrávač.

„Dva chlupy,“ řekla. „V levé rukavici. Z kloubů na prstech. A ta skládka odpadků byla v Karihaugenu, ne v Alnabru. Ale to s těmi čtyřmi roky sedí.“

Harry se na ni překvapeně podíval. „Nestalo se to hodnou chvílí předtím, než jste k nám přišla?“

Pokrčila rameny a přitom stiskla na dálkovém ovladači tlačítko Play. „Stačí jen číst hlášení.“

„Hm,“ odpověděl Harry a důkladněji si ji prohlédl z boku. Pak se na židli usadil rovněji. „Podívejme se na to, třeba po sobě tenhle pachatel taky zanechal nějaké chlupy z kloubů...“

Videopřehrávač slabě zavrčel a Beáta zhasla. V následujícím okamžiku, kdy na ně z plátna svítila ještě modrá obrazovka, se začal Harrymu v hlavě odvíjet jiný film. Byl krátký, trval jen několik vteřin, výjev koupající se v modrém stroboskopickém světle z Waterfrontu, dávno zrušeného klubu na nábřeží Aker Brygge. Tehdy nevěděl, jak se jmenuje, ta žena s usmívajícíma se hnědýma očima, která se pokoušela na něj cosi přes hudbu zavolat. Hráli country punk. Green On Red. Jason and The Scorchers. Nalil si do coly jima beama a bylo mu fuk, jak se jmenuje. Ale další večer to už věděl, když odvázali všechna lana na posteli s bezhlavým koněm na čele a vypluli na premiérovou plavbu. Harry cítil v žaludku teplo z včerejšího večera, kdy uslyšel v telefonu její hlas.

Pak se rozběhla nahrávka z banky.

Starý muž se vydal na svou polární výpravu přes úřadovnu k přepážce, snímaný z nového úhlu kamery každou páťou vteřinu.

„Thorkildsen z TV2,“ podotkla Beáta Lønnová.

„Ne, August Schultz,“ odpověděl Harry.

„Mluvím o editování. Vypadá to jako práce Thorkildseny z TV2. Občas tam nějaká desetinka chybí...“

„Chybí? Jak poznáte...“

„Všímejte si. Sledujte pozadí. Červená mazda, kterou zahlédnete na ulici venku, byla v době střídání obrazu uprostřed záběru na dvou kamerách. Jeden objekt nemůže být na dvou místech současně.“

„Myslíte si, že si s tou nahrávkou někdo pohrál?“

„To ne. Záznamy ze všech šesti kamer uvnitř banky a jedné kamery venku se nahrávají na stejnou pásku. Na originální pásce se záběr bleskurychle střídá mezi všemi kamerami tak, že je to jen záblesk. Proto je třeba film editovat, abychom získali delší souvislé sekvence. Když na to nemáme sami kapacitu, využíváme sem tam někoho z televizních stanic. Lidi od televize jako Thorkildsen trochu čarují s časovými kódy, aby to líp vypadalo, aby to nebylo tak trhané. Nemoc z povolání, tipuju.“

„Nemoc z povolání,“ zopakoval Harry. Došlo mu, že na tak mladou dívku je to neuvěřitelně zastaralý výraz. Nebo možná není tak mladá, jak si původně myslel? Jakmile zhaslo světlo, něco se s ní stalo, řeč těla její siluety byla uvolněnější, hlas zněl pevněji.

Bankovní lupič vstoupil do úřadovny a něco zakřičel anglicky. Jeho hlas zněl vzdáleně a tlumeně, jako by byl muž zabalený do peřiny.

„Co si myslíte o tomhle?“ zeptal se Harry.

„Nor. Mluví anglicky proto, abychom nepoznali, jaký má dialekt, přízvuk nebo jaká používá typická slova, která bychom si mohli spojit s případnými dřívějšími přepadeními. Má hladké oblečení, co nezanechává vlákna, která bychom mohli najít v únikových autech, v bytech, v nichž by se případně ukrýval, nebo u něj doma.“

„Hm... Co dál?“

„Všechny otvory v oblečení jsou zalepené, aby nezanechal žádné stopy DNA. Jako třeba vlasy nebo pot. Jak vidíte, má nohavice přilepené k holinám a rukávy k rukavicím. Řekla bych, že má pásku kolem celé hlavy a na obočí vosk.“

„Takže profík?“

Pokřčila rameny. „Osmdesát procent bankovních loupeží je naplánováno s menším než týdenním předstihem a provedeno osobami pod vlivem alkoholu nebo drog. Tahle loupež je připravená a lupič vypadá střízlivě.“

„Jak tohle můžete vidět?“

„Kdybychom měli dokonalé světlo a lepší kamery, mohli bychom obraz zvětšit a podívat se mu na zorničky. Jenže to nemáme, takže sleduju řeč jeho těla. Klidné, dobře promyšlené pohyby, vidíte? Jestli si něco vzal, tak to byl sotva speed nebo nějaké amfetaminy. Možná rohypnol. To je nejoblíbenější droga.“

„Proč?“

„Bankovní loupež je extrémní zážitek. Nepotřebujete speed, spíš naopak. Loni přišel jeden lupič do Norské banky na náměstí Solli s automatickou puškou, rozstřílel strop a zdi a vyběhl ven bez peněz. Soudci vysvětlil, že si vzal tolik amfetaminu, že to ze sebe prostě musel dostat. Já mám radši rohypnolové lupiče, abych tak řekla.“

Harry pokývl směrem k plátnu: „Podívejte se na rameno Stiny Gretteové za přepážkou jedna, teď tiskne alarm. A zvuk na záznamu se najednou výrazně zlepší. Proč?“

„Alarm je napojený na video, a když se spustí, začne film běžet několikanásobně rychleji. Díky tomu máme lepší obraz i lepší zvuk. Natolik, abychom mohli provést analýzu lupičova hlasu. Ale když mluví lupič anglicky, je to k ničemu.“

„Je to vážně tak přesné, jak se povídá?“

„Zvuk z našich hlasivek je jako otisk prstů. Když dokáže-me našemu hlasovému analytikovi z Technické univerzity v Trondheimu dodat na pásce deset slov, zvládne porovnat dva hlasy a říct s devadesátiprocentní jistotou, zda jsou totožné.“

„Hm. Ale ne tedy, když je kvalita zvuku taková jako před spuštěním alarmu?“

„Pak to není tak jisté.“

„Takže proto nejdřív zakřičí anglicky a pak, když počítá s tím, že už je alarm spuštěný, využívá Stinu Gretteovou, aby mluvila za něj.“

„Přesně tak.“

Studovali mlčky černě oděného lupiče, který se přehoupl přes přepážku, přiložil ústí pušky k hlavě Stiny Gretteové a pošeptal jí něco do ucha.

„Co si myslíte o její reakci?“ zeptal se Harry.

„Co máte na mysli?“

„Výraz obličeje. Vypadá relativně klidná, nemyslíte?“

„Nemyslím si nic. Z výrazu obličeje se toho dá zpravidla poznat málo. Odhaduju, že má pulz nejmíň sto osmdesát.“

Dívali se na Helgeho Klementsena, jak se pachtí na podlaze před bankomatem.

„Doufám, že tomuhle se dostane náležitě péče,“ pronesla Beáta tiše a zavrtěla hlavou. „Zažila jsem, jak se z lidí, kteří byli vystavení podobnému přepadení, staly psychické trosky.“

Harry to nijak nekomentoval, ale pomyslel si, že tenhle výrok musela převzít od starších kolegů.

Lupič se otočil a ukázal jim šest prstů.

„Zajímavé,“ zamumlala Beáta, a aniž sklonila hlavu, zapísala si do bloku před sebou poznámku. Harry sledoval mladou policistku koutkem oka a zahlédl, jak na židli nadskočila, když zazněl výstřel. Zatímco lupič na plátně přeskočil pult, popadl brašnu a zamířil ke dveřím, spadla Beátě čelist a propiska jí vyklouzla z ruky.

„Ten poslední kousek jsme nedali ani na internet, ani žádné z televizních stanic,“ řekl Harry. „Vidíte, tady je na kameře před bankou.“

Sledovali lupiče, jak rychlými kroky přechází na zelenou po přechodu v Bogstadské ulici a potom pokračuje nahoru po Průmyslové. Pak zmizel z obrazu.

„A policie?“ zeptala se Beáta.

„Nejbližší policejní stanice je v Sørkedalské ulici, hned za mýtným stanovištěm, jen osm set metrů od banky. Přesto jim trvalo víc než tři minuty od spuštění alarmu, než tam dorazili. Takže lupič měl na útěk z místa činu skoro dvě minuty.“

Beáta se zamyšleně zadívala na plátno, kde se míhala auta a lidé, jako by se nic nestalo.

„Útěk byl naplánovaný stejně dobře jako přepadení. Auto stálo nejspíš hned za rohem, aby ho nemohly zachytit kamery před bankou. Měl štěstí.“

„Možná,“ odpověděl Harry. „Na druhou stranu nevypadá jako někdo, kdo spoléhá na štěstí, nebo ano?“

Beáta pokrčila rameny. „Většina bankovních loupeží vypadá promyšleně, pokud se podaří.“

„O. K., ale tady byla šance, že se policie zpozdí, dost vysoká. Protože v pátek v tuhle dobu operovaly všechny hlídky v okolí jinde, totiž...“

„... u rezidence amerického velvyslance!“ vykřikla Beáta a plácla se do čela. „Ten anonymní bombový telefonát. Měla jsem v pátek volno, ale viděla jsem to večer ve zprávách. A zrovna teď, když Američani tak hysterčí, je jasné, že tam byli od nás všichni.“

„Žádnou bombu nenašli.“

„Samozřejmě že ne. To je klasický trik, vymyslet něco, co policii těsně před přepadením zaangažuje na jiném místě.“

Na zbytek nahrávky se dívali v přemýšlivém tichu. August Schultz čekající u přechodu pro chodce. Místo zeleného panáčka naskočil červený a pak zase zelený, aniž se stařec pohnul. „Na co čeká?“ pomyslel si Harry. Nepravidelnost, výjimečně dlouhá sekvence zelené, jakási semaforová stoleťá voda? No. Brzy se přivalí. V dálce slyšel policejní sirény.

„Něco tady neseď,“ poznamenal Harry.

Beáta Lønnová odpověděla s unaveným povzdechem stařeny: „Vždycky něco neseď.“

Pak film skončil a na plátně se objevilo zrnění.

Kapitola 4

Ozvěna

„Sníh?“

Harry se hnul po chodníku a přitom křičel do telefonu.

„Přesně tak,“ odpověděla Ráchel na nekvalitní lince z Moskvy, následovaná praskavou ozvěnou: „... tak.“

„Haló?“

„Je tu strašná zima... ma. Jak venku, tak uvnitř... tř.“

„A v soudní síni?“

„Tam je taky určitě pod nulou. Když jsme tu bydleli, dokonce i jeho matka občas říkala, že bych měla Olega sebrat a odstěhovat se s ním pryč. Teď tu sedí spolu s ostatními a vysílá ke mně tak nenávislné pohledy... dy.“

„Jak se to vyvíjí?“

„Jak to mám vědět?“

„No tak za prvé jsi právnička a za druhé mluvíš rusky.“

„Harry. Stejně jako sto padesát milionů Rusů nechápu ze zdejšího soudního systému ani ň, jasné?... né?“

„Jasné. Co na to Oleg?“

Harry zopakoval otázku ještě jednou, ale odpověď nedostal. Přidržel si displej před obličejem, aby zjistil, zda bylo spojení přerušeno, ale vteřiny na ukazateli provolaných minut odtikávaly. Přiložil si telefon opět k uchu.

„Haló?“

„Haló, Harry, tohle já nechci... chci. Škoda že tě tu nemám... mám. Proč se směješ?... ješ?“

„Protiřečíš si. To ta ozvěna.“

Harry došel k vchodovým dveřím, vytáhl klíč, odemkl si a zamířil ke schodišti.

„Připadá ti, že zbytečně vyšiluju, Harry?“

„Samozřejmě že ne.“

Harry pokývl Alimu, který se pokoušel protlačit dveřmi do sklepa sáně s ohrádkou. „Miluju tě. Jsi tam? Miluju tě! Haló?“

Harry vzhlédl vyjeveně od ztichlého telefonu a všiml si zářivého úsměvu svého pákistánského souseda.

„No jo, tebe taky, Ali,“ zamumlal a přitom s namáhou vytukával znovu Ráchelino číslo.

„Zmáčkni tlačítko pro opakovanou volbu čísla,“ poradil mu Ali.

„Cože?“

„Nic. Hele, řekni mi, kdybys hodlal pronajmout svoji sklepní kóji. Moc ji přece nepoužíváš, nebo ano?“

„Já mám sklepní kóji?“

Ali obrátil oči v sloup. „Jak dlouho tu bydlíš, Harry?“

„Řekl jsem, že tě miluju.“

Ali se podíval tázavě na Harryho, který odmítavě mával rukou a signalizoval, že už má zase spojení. Vyběhl nahoru po schodech a klíč držel před sebou jako virguli.

„Tak, teď už můžeme mluvit,“ prohlásil Harry, když vešel do dveří svého spartánsky zařízeného, ale uklizeného dvoupokojového bytu, který levně koupil kdysi koncem osmdesátých let, když dosáhl trh s byty úplného dna. Harryho občas napadlo, že tou koupí bytu si vybral štěstí na zbytek života.

„Škoda že tu nemůžeš být s námi, Harry. Olegovi se po tobě taky stýská.“

„To řekl?“

„To nemusí říkat. Jste v tomhle stejní.“

„Hele, zrovna jsem ti pověděl, že tě miluju. Třikrát. Se sousedem za zadkem. Víš, co mě to stálo?“

Ráchel se rozesmála. Harry miloval ten smích od první chvíle, kdy ho uslyšel. A instinktivně věděl, že by udělal cokoliv, jen aby ho mohl slyšet častěji. Nejlépe každý den.

Skopl boty a usmíval se, když si všiml, že záznamník v chodbě bliká na znamení, že má zprávu. Nemusel být jasnovidce, aby uhodl, že je od Ráchel, která už volala předtím. Nikdo jiný Harrymu Holeovi na soukromou pevnou linku nevolal.

„Jak víš, že mě miluješ?“ zavrkala Ráchel. Ozvěna zmizela.

„Cítím teplo v... Jak se to jmenuje?“

„Srdci?“

„Ne, tak nějak za srdcem a pod ním. Ledviny? Játra? Slezina? Jo, to je ono, cítím teplo ve slezině.“

Harry si nebyl jistý, jestli to, co uslyšel na druhém konci, byl smích nebo pláč. Stiskl na záznamníku tlačítko Přehrát zprávy.

„Doufám, že za čtrnáct dní budeme doma,“ říkala Ráchel do mobilu, než ji přehlušil záznamník:

„Ahoj, to jsem zase já...“

Harry ucítil, jak mu srdce poskočilo, a reagoval bez rozmyšlení. Stiskl tlačítko Stop. Jenže ozvěna slov, pronesených lehce chraptavým vtíravým ženským hlasem, jako by se dál odrážela ode zdi ke zdi.

„Co to bylo?“ zeptala se Ráchel.

Harry se nadechl. Než odpověděl, snažila se ho dostihnout jedna myšlenka, ale přišla příliš pozdě. „Jenom rádio.“ Odkášlal si. „Až budeš vědět, jakým letadlem přiletíte, řekni a já vás vyzvednu.“

„Jasně,“ odpověděla s údivem v hlase.

Nastala trapná odmlka.

„Hele, já už musím jít,“ ozvala se Ráchel. „Zavoláme si večer kolem osmé?“

„Ano. Vlastně ne, něco mám.“

„Aha? Doufám, že je to pro tentokrát něco příjemného.“

„No,“ odpověděl Harry a zhluboka se nadechl. „Chystám se ven s jednou ženskou.“

„To se podívejme. Kdo je ta šťastná?“

„Beáta Lønnová. Nová kriminalistka z oddělení loupežných přepadení.“

„A za jakým účelem?“

„Jdeme si promluvit s manželem Stiny Gretteové, té, co ji zastřelili při přepadení v Bogstadské ulici, jak jsem ti o něm vyprávěl. A s vedoucím pobočky.“

„Užij si to, tak si zavoláme zítra. Oleg ti ještě chce dát dobrou noc.“

Harry uslyšel drobné rychlé krůčky a pak dychtivé funění do sluchátka.

Když zavěsili, zůstal Harry stát v chodbě a zíral do zrcadla nad telefonním stolem. Jestliže je jeho teorie pravdivá, dívá se teď na zdatného policistu. Dvě zarudlé oči, každé na své straně mohutného nosanu, pěkná síť modrých žilek v bledém kostnatém obličejí s hlubokými póry. Vrásky vypadaly jako náhodné záseky do trámu. Jak se to stalo? V zrcadle viděl stěnu za sebou s fotografií směřícího se opáleného kluka a jeho sestry. Ale Harry nehledal ztracenou krásu ani ztracené mládí. Protože ta myšlenka ho konečně dostihla. Pátral ve svých vlastnostech po proradných, vyhýbavých, zbabělých rysech, které ho právě přiměly porušit jeden ze slibů, které si sám dal: totiž že nebude nikdy – za žádných okolností – Ráchel lhát. Že ze všech těžkostí – a že jich je – nebude rozhodně lež tím, na čem ztroskotá jejich vztah. Tak proč jí přesto zalhal? Je pravda, že on a Beáta se mají setkat s manželem Stiny Gretteové, ale proč jí neřekl, že má pak schůzku s Annou? S dávnou láskou, ale co? Byl to krátký bouřlivý vztah, který zanechal určité stopy, ale ne trvalé. Jen si popovídají, dají si kafe, budou si vyprávět

o tom, co dělali, když se rozešli. A potom si půjdou každý po svém.

Harry stiskl na záznamníku tlačítko Přehrát vzkazy, aby si poslechl zbytek zprávy. Annin hlas naplnil chodbu: „... těším se na setkání s tebou v M dneska večer. Jen dvě věci. Mohl bys zaběhnout do zámečnictví ve Vibeho ulici a vyzvednout klíč, který jsem si tam objednala? Mají otevřeno do sedmi a já jsem jim řekla, že ho vyzvedneš ty. A byl bys tak laskavý a vzal si na sebe ty rifle, co se mi tak líbí?“

Hluboký, trochu chraplavý smích. Jako by místnost vibovala ve stejném taktu. Je pořád stejná, o tom není pochyb.

Kapitola 5

Nemesis

Déšť vytvářel ve světle pouličních lamp proti časně říjnové tmě provazce nad keramickým štítkem, kde se Harry dočetl, že tady bydlí Espen, Stine a Trond Gretteovi. „Tady“ byl žlutý řadový dům ve čtvrti Disengrenda. Harry stiskl zvonek a rozhlédl se. Disengrenda se skládala ze čtyř dlouhých řad domů uprostřed velkého rovinatého pole obklopeného věžáky, což Harrymu připomnělo nové osadníky v prerii semknuté v obranném kruhu proti indiánskému útoku. A možná to tak i bylo. Řadovky byly vystavěny v šedesátých letech, byly určeny pro vzrůstající střední třídu a nejspíš už tehdy pochopilo mizející původní obyvatelstvo, dělníci ve věžácích v ulicích Disenveien a Traverveien, že tohle jsou noví vítězové, tihle převezmou hegemonii v nové zemi.

„Zdá se, že není doma,“ konstatoval Harry a znovu zazvonil. „Jste si jistá, že pochopil, že máme přijít dneska odpoledne?“

„Ne.“

„Ne?“ Harry se otočil a shlédl na Beátu Lønnovou třesoucí se pod deštníkem. Měla na sobě sukni a boty s vysokými podpatky, a když ho vyzvedla před hostincem

U Schrøderů, napadlo ho, že vypadá, jako by se chystala na kávový dýchánek.

„Grette dvakrát schůzku potvrdil, když jsem mu volala, ale zdálo se, že je... úplně mimo.“

Harry se vyklonil přes zábradlí schodiště a přitiskl nos na kuchyňské okno. Uvnitř byla tma a jedině, co viděl, byl bílý kalendář na zdi s logem banky Nordea.

„Tak se vrátíme,“ řekl.

V tom okamžiku se s prásknutím otevřelo kuchyňské okno u sousedů. „Promiňte, pátráte po Trondovi?“

Slova byla pronesena v bergenském dialektu s tak drnčivými „r“, že to znělo, jako když vykolejuje vlak. Harry se otočil a pohlédl do opálené a vráscité ženské tváře, která vypadala, jako by se snažila usmívat a zároveň působit smrtelně vážně.

„Ano,“ potvrdil Harry.

„Příbuzní?“

„Policie.“

„Aha,“ odvětila žena a nasadila pohřební výraz. „Myslela jsem, že jste přišli, abyste mu pomohli v jeho žalu. Je na kurtu, chudák.“

„Na kurtu?“

Ukázala do tmy. „Na druhé straně kolonie. Stojí tam už od čtyř.“

„Ale vždyť je tma,“ namítla Beáta. „A prší.“

Žena pokrčila rameny. „Patrně truchlí.“ Protáhla „r“ natolik, až to Harrymu připomnělo kousky kartonu, které si v době, kdy vyrůstal na sídlišti Oppsal, vplétali do kol, aby jim chrastily o dráty.

„Vyrostla jste taky ve východní části Osla, jak slyším,“ prohodil Harry, když se vydali s Beátou směrem, kterým jim žena ukázala. „Nebo se pletu?“

„Nepletete,“ odpověděla Beáta stručně.

Kurt se nacházel na okraji pole, zpola mezi věžáky a řadovými domy. Slyšeli dunivé údery raketového výpletu

proti mokrému tenisovému míčku a za vysokým drátěným plotem zahlédli postavu servírující v rychle se snázející podzemní tmě.

„Haló!“ zavolal Harry, když došli k plotu, ale muž za ním neodpověděl. Teprve teď uviděli, že má na sobě sako, košili a kravatu.

„Trond Grette?“

Míček dopadl do černé kaluže, odrazil se, trefil plot a vyslal k nim pěknou spršku dešťové vody, kterou Beáta zachytila deštníkem.

Beáta zacloumala brankou. „Zamkl se tam,“ zašeptala.

„Policisté Hole a Lønnová!“ zavolal Harry. „Máme s vámi domluvenou schůzku, mohli bychom... Sakra!“ Harry míček spatřil, až když praštil do plotu a uvízl mezi oky jen kousek od jeho obličeje. Osušil si vodu z očí a podíval se na sebe. Vypadal, jako by ho někdo nastříkal červenohnědou barvou. Automaticky se otočil zády, když uviděl, jak muž zvedá další míček.

„Pane Grette!“ Harryho výkřik se rozléhal mezi domy. Viděli, jak míček opsal oblouk směrem ke světlům mezi věžáky, pak ho pohltila tma a dopadl někam do pole. Harry se znovu otočil ke kurtu, právě včas, aby uslyšel divoké zařvání a uviděl postavu ženoucí se k němu tmou. Pletivo zaskřípalo, když zachytilo útočícího tenistu. Grette dopadl na antuku na všechny čtyři, vstal, rozběhl se a skočil na plot znovu. Upadl, vstal a opět zaútočil.

„Proboha, on se zbláznil,“ zamumlal Harry. Automaticky udělal krok vzad, když přímo před ním najednou zasvítíl bílý obličej s doširoka otevřenýma očima. Beátě se podařilo rozsvítit baterku a namířila ji na Tronda Gretteho visícího na plotě. Černé mokré vlasy se mu lepily k bílému čelu a zdálo se, že pohledem hledá něco, čeho by se mohl chytit, přitom klouzal po pletivu dolů jako bláto stékající po skle automobilu, až zůstal ležet na zemi jako bez života.

„Co uděláme?“ zašeptala Beáta.

Harry cítil, jak mu mezi zuby něco zakřupalo, vyplivl to do dlaně a ve světle baterky uviděl, že to je červená antuka.
„Vy zavoláte sanitku a já dojdu do auta pro štípačky.“

„A dostal pak něco na uklidnění?“ zeptala se Anna.

Harry přikývl a sáhl po cole.

Nová klientela ze západní části města hřadovala na barových židličkách kolem nich a pila víno, panáky a lehkou colu. M byla stejná jako většina kaváren v Oslu – městská provinčním a naivním způsobem, ale natolik sympatická, že Harrymu připomněla Dise, slušného, pilného kluka, co s nimi chodil na základní škole do třídy a co si, jak zjistili, zapisoval do knížečky slangové výrazy, které používaly třídní hvězdy.

„Odvezli ho do nemocnice. Pak jsme si promluvili ještě trochu se sousedkou a ona nám řekla, že od vraždy své ženy tam takhle servíroval každý večer.“

„No ne. A proč jako?“

Harry pokrčil rameny. „Není tak neobvyklé, že se z lidí stanou psychotici, když ztratí někoho takovým způsobem. Někdo v sobě všechno potlačí a tváří se, jako by mrtvý pořád žil. Sousedka povídala, že Stine a Trond Gretteovi byli vynikající v deblu, že na jaře a v létě trénovali na kurtu skoro každé odpoledne.“

„Takže prostě čekal, jestli mu jeho žena podání vrátí?“

„Možná.“

„Ježíšikriste! Objednáš mi pivo? Skočím si zatím na záchod.“

Anna sklouzla ze židle a se zavlněním zmizela v nitru kavárny. Harry se pokoušel se za ní nedívat. Ani nemusel, viděl, co potřeboval. Kolem očí měla několik vrásek a v havranních vlasech pár šedin, ale jinak byla pořád stejná. Tytéž černé oči s lehce štvaným pohledem pod srostlým obočím, tentýž úzký vysoký nos nad vulgárně plnými ústy a vpadlé tváře, které jí občas dodávaly hladový výraz. Nejspíš by se

o ní neřeklo, že je krásná, na to byly její rysy příliš tvrdé a hrubé, ale štíhlé tělo mělo stále dost křivek na to, aby Harry zahlédl, jak nejméně dva muži u stolů v jídelní části ztratili řeč, když je mýjela.

Harry si zapálil další cigaretu. Po návštěvě u Gretteho zašli k Helgemu Klementsenu, vedoucímu pobočky, ale ani tahle návštěva jim neposkytla v podstatě nic, s čím by mohli pracovat. Klementsenu se stále nacházel v určitém šoku, seděl na židli v dvougeneračním domě v Kjelsåské ulici a zíral střídavě na královského pudla, který se mu proplétal mezi nohama, a na manželku, která se proplétala mezi kuchyní a obývánkem s kávou a těmi nejsuššími preclíky, jaké kdy Harry ochutnal. Beátino oblečení zapadalo do měšťanské domácnosti rodiny Klementsenu lépe než Harryho seprané levisky a martensky. Přesto to byl Harry, kdo povětšinou vedl konverzaci s nervózně sem tam cupitající paní Klementsenu o neobvyklém množství podzimních srážek a o umění péct preclíky, konverzaci přerušovanou dupáním a hlasitými vzlyky z horního patra. Paní Klementsenu jim vysvětlila, že jejich dcera Ina, chudák, je v šestém měsíci a čeká dítě s mužem, který právě vzal roha na Rhodos, je Řek. Harry málem vyprskl preclík na stůl a teprve v té chvíli si vzala slovo Beáta a klidně se zeptala Helgeho Klementsena, jenž byl donucen přestat sledovat psa, neboť ten se právě vyloudal ze dveří: „Jak vysoký ten lupič asi byl?“

Helge Klementsenu se na ni podíval, uchopil šálek s kávou a pozvedl ho k ústům, kde ho musel nechat čekat, protože nemohl pít a mluvit zároveň: „Vysoký. Možná dva metry. Byla vždycky hrozně pečlivá, Stine.“

„Nebyl tak vysoký, pane Klementsene.“

„Tak metr devadesát. A pokaždé tak upravená.“

„A co měl na sobě?“

„Něco černého, takového gumového. V létě si poprvé vzala pořádnou dovolenou. Jela na Rhodos.“

Paní Klementsénová popotáhla.

„Gumového?“ zeptala se Beáta.

„Ano. A kuklu.“

„Jaké barvy, pane Klementsene?“

„Červené.“

V tomto okamžiku si Beáta přestala dělat poznámky a chvíli nato už seděli v autě a mířili zpátky do města.

„Kdyby soudci a porota věděli, jak málo se můžeme v souvislosti s podobnými případy spoléhat na výpovědi svědků, nedovolili by nám předkládat je jako důkaz,“ konstatovala Beáta. „Je skoro fascinující, jak chybně dokážou mozky lidí rekonstruovat událost, jako by jim strach nasadil brýle, díky nimž jsou všichni lupiči větší a černější, zbraně početnější a vteřiny delší. Lupič potřeboval něco málo přes minutu, ale paní Brænneová, žena za přepážkou nejbližší u vstupu, se domnívala, že tam musel být nejmíň pět minut. A nebyl vysoký dva metry, ale metr sedmdesát devět. Leda by použil vložky do bot, což není mezi profíky zase tak neobvyklé.“

„Jak dokážete odhadnout výšku tak přesně?“

„Z videa. Když lupič vstupuje dovnitř, poměříte jeho výšku se zárubněmi dveří. Byla jsem včera dopoledne v bance a udělala jsem si tam značky křídou, znovu jsem to vyfotila a změřila.“

„Hm. Na oddělení vražd přenecháváme tenhle typ měření výjezdové skupině.“

„Měření výšky za pomoci videa je trochu složitější, než to vypadá. Výjezdová skupina se například zmýlila o tři centimetry u lupiče, který přepadl pobočku Norské banky v Kaldbakkenu v roce 1989. Takže já dávám přednost vlastním měřením.“

Harry se na ni podíval a zapřemýšlel, jestli se jí má zeptat, proč se dala k policii. Místo toho se zeptal, jestli by ho mohla vyhodit před zámečnictvím ve Víbeho ulici. Než vystoupil, zeptal se také, jestli si všimla, že Klementsén nevyllil

ani kapku ze šálku, který během celého jejího vyptávání držel v ruce, i když byl plný až po okraj. To si nevšimla.

„Líbí se ti tohle místo?“ zeptala se ho Anna a dosedla zpátky na židli.

„No...“ Harry se rozhlédl. „Není to úplně moje gusto.“

„Ani moje ne,“ prohlásila Anna, popadla kabelku a vstala. „Půjdeme ke mně.“

„Zrovna jsem ti koupil pivo.“ Harry pokývl k napěněnému půllitru.

„Pít sama je nuda,“ ušklíbla se. „Nech to být, Harry. Pojd.“

Venku přestalo pršet a osvěžený studený vzduch se dobře dýchal.

„Pamatuješ si na ten podzimní den, kdy jsme jeli do Mariadalenu?“ zeptala se Anna, zavěšila se do Harryho a vyrazili.

„Ne,“ odpověděl Harry.

„Jasně že jo! V tom tvém mizerném Fordu Escort, ve kterém se nedaly položit sedačky.“

Harry se zašklebil.

„Ty se červenáš,“ vykřikla nadšeně. „Takže si určitě pamatuješ i to, že jsme zaparkovali a šli do lesa. A všechny ty žluté listy, bylo to jako...“ Sevřela mu paži. „Jako postel. Obří zlatá postel.“ Zasmála se a dloubla do něj. „A pak jsem ti musela pomoci roztlačit ten tvůj vrak. Teď už ho snad nemáš, nebo jo?“

„No,“ odpověděl Harry. „Je v opravně. Uvidíme.“

„No teda. Teď to znělo, jako by to byl nějaký kamarád, který skončil v nemocnici s nádorem nebo tak něco.“ A dodala tiše: „Neměls mě nechat odejít tak snadno, Harry.“

Neodpověděl.

„Tady to je,“ řekla. „To si snad pamatuješ?“ Zastavili před modrými vraty v ulici Sanssouci.

Harry se jí opatrně vymanil. „Ty, Anno,“ začal a snažil se ignorovat její varovný pohled. „Mám zítra hodně brzo ráno schůzku s tajnými agenty z oddělení loupežných přepadení...“

„Ani to nezkoušej,“ prohodila a odemkla vrata.

Harry si na něco vzpomněl, strčil ruku do kabátu a podal jí žlutou obálku. „Ze zámečnictví.“

„Á, klíč. Všechno v pohodě?“

„Chlapík za pultem důkladně studoval moji občanku. A musel jsem to podepsat. Zvláštní chlap.“ Harry se podíval na hodinky a zív.

„Mají přísná pravidla pro vydávání těhletých systémových klíčů,“ vysvětlila Anna rychle. „Je pro celý náš dům, odemyká vrata, dveře od sklepa, od bytu, všechno.“ Rychle a nervózně se zasmála. „Aby mohli udělat tenhle jeden rezervní klíč, potřebovali k tomu písemnou objednávku z našeho společenství vlastníků.“

„Chápu,“ odpověděl Harry, zhoupal se na podpatcích a nadechl se, aby jí dal dobrou noc.

Předběhla ho. Její hlas zněl téměř prosebně: „Jenom kafe, Harry.“

Z vysokého stropu nad stejným starým jídelním nábytkem ve velkém pokoji visel stejný lustr. Harrymu připadalo, že si pamatuje, že stěny byly světlé – bílé, možná žluté. Ale nebyl si jistý. Teď byly modré a pokoj vypadal menší. Možná Anna chtěla zmenšit prázdnotu. Pro jednoho člověka není snadné zaplnit byt se třemi pokoji, dvěma velkými ložnicemi a výškou stropu tři a půl metru. Harry si pamatoval, že mu Anna vyprávěla, že její babička tu bydlela také sama. Ale že tady netrávila tolik času, protože byla známou sopranistkou, a dokud mohla zpívat, cestovala po světě.

Anna zmizela v kuchyni a Harry nahlédl do dalšího pokoje. Ten byl holý a prázdný, až na gymnastického koně o velikosti islandského ponyho, který stál na podlaze na čtyřech roztažených dřevěných nohách a se dvěma madly trčícími ke stropu. Harry k němu došel a pohládl ho po hnědé hladké kůži.

„Začala jsi cvičit?“ zavolal.

„Máš na mysli koně?“ zakřičela Anna z kuchyně.

„Myslel jsem, že je to náčiní pro muže.“

„Jasně že je. Určitě si nedáš pivo, Harry?“

„Určitě ne,“ zavolal. „Ale vážně, proč ho máš?“

Harry sebou trhl, když najednou uslyšel její hlas přímo za sebou: „Protože ráda dělám věci, které dělají muži.“

Harry se otočil. Svlékla si svetr a postavila se mezi dveře. Jednu ruku měla v bok, druhou se opírala o zárubeň. Harry jí v poslední chvíli dokázal nevěnovat žhavý pohled.

„Koupila jsem ho od Osloské tělocvičné jednoty. Bude to umělecké dílo. Instalace. Stejně jako ‚Kontakt‘, ten si určitě pamatuješ.“

„Ty myslíš tu bednu na stole se závěsem, do které bylo třeba strčit ruku? A uvnitř byla spousta umělých rukou, s kterými si mohl člověk prostě potřást?“

„Nebo je pohladit. Nebo s nimi flirtovat. Nebo je odstrčit. Byly v nich topné prvky, díky nimž si udržovaly tělesnou teplotu a díky nimž šuměly. Lidi si mysleli, že se někdo schovává pod stolem. Pojď, ukážu ti něco jiného.“

Následoval ji do nejzadnějšího pokoje, kde otevřela posuvné dveře. Pak ho chytila za ruku a vtáhla ho do tmy. Když se rozsvítilo světlo, zůstal Harry nejprve stát a pak se podíval na lampu. Byla to pozlacená ocelová lampa ve tvaru ženské postavy, v jedné ruce držela váhy a v druhé meč. Na špičce meče, na váhách a na ženině hlavě byla umístěna tři světla, a když se Harry otočil, viděl, že každé světlo osvětluje jednu olejomalbu. Dvě z nich visely na stěně, třetí, která očividně nebyla hotová, stála na stojanu se žlutě a hnědě skvrnitou paletou upevněnou dole v levém rohu.

„Co je to za obrazy?“ zeptal se Harry.

„Portréty, copak to nevidíš?“

„Jasně. Tohle jsou oči.“ Ukázal. „A tohle pusa?“

Anna naklonila hlavu na stranu. „Jestli chceš, tak jo. Jsou to tři muži.“

„Někdo, koho znám?“

Anna se dívala na Harryho dlouho a zamyšleně, teprve

pak odpověděla: „Ne, nemyslím, že bys někoho z nich znal, Harry. Ale můžeš se seznámit. Jestli opravdu chceš.“

Harry si obrazy důkladně prohlížel.

„Pověz mi, co vidíš.“

„Vidím svého souseda se sáněmi. Vidím chlapíka, který vychází ze zadní místnosti zámečnictví, zatímco já mířím ven. A vidím číšníka z M. A Pera Stáleho Lønninga, toho moderátora.“

Rozesmála se. „Věděl jsi, že tvoje sítnice obrací věci tak, že je mozek nejprve vnímá zrcadlově? Jestliže má člověk vidět věci tak, jak opravdu jsou, musí se na ně dívat přes zrcadlo. Pak bys viděl na těch obrazech úplně jiné lidi.“ Oči jí zářily a Harry se nepřiměhl namítnout, že sítnice převrací obrázky nohama vzhůru, ne zrcadlově. „Tohle bude moje vrcholné mistrovské dílo, Harry. Díky němu si mě budou lidi pamatovat.“

„Tyhle portréty?“

„Ne, to je jen část celého díla. Ještě není hotové. Ale počkej.“

„Hm. Jmenuje se to nějak?“

„Nemesis,“ odpověděla tiše.

Podíval se na ni tázavě a jejich pohledy se propletly.

„Podle té bohyně, víš.“

Na jednu stranu obličeje jí dopadl stín. Harry odvrátil pohled. Už viděl dost. Její vlnící se záda prosící o tanečního partnera, jedna noha předsunutá před druhou, jako by se nemohla rozhodnout, jestli má jít tam, nebo zpátky, zvedající se a klesající prsa a štíhlý krk s tenkou žilkou, u které snad i viděl, jak v ní tepe pulz. Cítil teplo a lehkou nevolnost. Cože to řekla? „Neměls mě nechat odejít tak snadno.“ Neměl?

„Harry...“

„Musím jít.“

Přetáhl jí šaty přes hlavu a ona sebou se smíchem plácla na záda na bílé prostěradlo. Povolila mu pásek, zatímco

tyrkysové světlo, které prosvítalo třepotajícími se palmami na spořiči obrazovky notebooku na psacím stole, mihotavě dopadalo na dřáblíky a démony s otevřenými ústy, mručící z fantastických řezeb na čele postele. Anna mu vyprávěla, že to byla babiččina postel a že tu stojí skoro osmdesát let. Kousala ho do ucha a šeptala mu neznámou řečí nějaká slovíčka. Pak přestala šeptat a začala na něm rajtovat a přitom křičela, smála se, žadonila a vzývala nebeské mocnosti a on si přál, aby to pokračovalo napořád. Těsně předtím, než se udělal, náhle přestala, přidržela si jeho obličej rukama a zašeptala. „Navždycky můj?“

„Ani náhodou,“ zasmál se a otočil ji, takže ležel nahoře. Dřevění démoni se na něj smáli.

„Navždycky můj?“

„Ano,“ zasténal a udělal se.

Když smích utichl a oba leželi zpocení, ale přesto propletení na koberci, vyprávěla mu Anna, že postel dostala babička darem od jednoho španělského šlechtice.

„Po jednom koncertu v Seville v roce 1911,“ řekla a pozvedla hlavu, takže Harry jí mohl mezi rty vsunout zapálenou cigaretu.

Postel dorazila do Osla o tři měsíce později parolodí *Eleonora*. Náhoda, a ještě něco, tomu chtěla, že dánský kapitán lodě, Jesper Nevímjak, se stal babiččíným prvním milencem v téhle posteli – ne ale prvním vůbec. Jesper byl patrně dost vášnivý muž a to byl podle babičky důvod, proč koni v úplně nejhořejší části čela scházela hlava. Tu totiž kapitán Jesper v extázi ukousl.

Anna se smála a Harry se usmíval. Pak cigareta dohořela a oni se milovali, až španělské lože skřípalo a vrzalo, což v Harrym vyvolalo dojem, že jsou na palubě lodi a že u kormidla nikdo nestojí, ale že je to tak v pořádku.

Bylo to už dávno a byla to první a poslední noc, kdy usnul střízlivý v posteli Anniny babičky.

Harry se převrátil v úzké železné posteli. Na displeji ra-